Gardasjön med Verona

Maj 2012

Gardasjön, sett från söder och rakt norrut

Det är bara så att Gardasjön med omnejd är ett mycket, mycket vackert område! Att massor av människor väljer att bo och semestra här är inget att förvåna sig över. Själva har vi varit lite betagna av de vackra bilderna vi sett i turistreklamen och alltid velat åka hit och se om det stämmer. Och det gör det! Med god assistans av en bekant som varit här många gånger valde vi både vilken del av området vi ville ha som utgångspunkt och vilka aktiviteter som vi kände mest för. Vi var här under en vecka i början av maj 2012. Lite intryck och bilder från våra korta erfarenheter.

Vårt hotell; Il Sogno (Drömmen)

Boende

Vi valde att under vår vecka att ligga still på ett hotell – lägenhetshotell - och ha det som utgångspunkt för våra upptäcktsfärder. Ett beslut som känns helt rätt efteråt. Avstånden är korta och det går fort att ta sig runt dit man vill med hyrbil.

Vi valde *Il Sogno* (http://www.ilsognodesenzano.it/). Ett litet lägenhetshotell i Desenzano med 22 lägenheter. Hotellet ligger i ett lugnt villaområde, trädgård, pool och bilparkering i källaren.

Mycket trevlig, personlig och serviceinriktad personal. Bra frukost samt att det alltid fanns kaffe/te och juice att dricka. Var gott ibland när vi kom hem på sena eftermiddagar. Från hotellet var det bara ca 5-10 min promenad ner till hamnen, strandpromenaden och kvällslivet.

Vi valde ibland att äta något lätt hemma på kvällen. Färsk frukt, goda ostar samt lite bröd och vin. Enkelt och gott – då är det bra med ett litet kök.

Verona

Att inte passa på att besöka Verona känns som ett tjänstefel när man bor bara några mil därifrån. Romeo och Julia och den stora amfiteatern med sina stora operauppsättningar utomhus under sommaren är kanske de mest kända sevärdeterna. Men som så ofta är det mycket av att få en känsla i kroppen. Vandra längs gamla stadens gränder, titta in i små butiker och alla de olika restaurangerna. Och inte minst – titta på folk. Både veronabor som turister.

Renässanskyrkan San Giorgio in Braida ligger på en kulle norr om floden Adige. Här fotograferad från Ponte Garibaldi

Romeo och Julia

Att leta upp den lilla innergård där Julias balkong finns, titta på statyn av Julia som står på gården. Trängas med massor av turister. Stå i kö för att ta Julia på bröstet (lär lyckliggöra ens kärleksliv). Det är inte klokt vad Verona får ut mycket turistbesök av denna pjäs. Huset med balkongen lär inte ha ett dugg med korrektheten att göra. Men trevligt att ha varit där.

Arenan

Arenan i Verona är Italiens tredje största. Rom och Neapel är större. 20.000 åskådare får plats. De nedersta raderna har bekvämare plaststolar, högre upp är det att sitta direkt på antikens stenrader. Det måste vara otroligt häftigt att sitta här en ljummen augustinatt och avnjuta en storslagen operaföreställning.

Verona är en rätt trevlig stad att vandra runt i.

Gardasjön

Att Gardasjön är Italiens största sjö visste vi innan vi kom hit. Men att den bara var ca 5,5 mil lång hade vi inte läst på. Det medförde att det till de flesta orterna var ganska korta reseavstånd. Jag kan förstå att den smala och kurviga vägen runt sjön säkert snabbt blir fullproppad under semestermånaderna, men nu, i början av säsongen gick det ganska raskt. Trots att högsta tillåtna hastighet är 70 km/h. Oftast 50 km/h.

Sjön ligger 90 m.ö.h. och är på sitt djupaste ställe 350 meter djup. I söder är omgivande terräng mjukare med höjder på upp till 300 m.ö.h., däremot i den norra delen (den smala delen) reser sig bergssidorna nästan lodrätt (mest på västra sidan) och mycket nära sjön ligger höjderna på uppemot 2000 m.ö.h. Man kan säga att Alpernas utlöpare – Dolomiterna - når ner till Gardasjön. Detta medför att den södra delen är ett öppet och mjukt landskap med massor av växtlighet – inte minst vin - den norra delen är kargare, brantare och därmed mer dramatiskt.

Klimatet är sommartid behagligt. Ortsborna säger att det är ett stabilare och bättre väder i den södra delen. I den norra ofta blåsigt vilket också gör att det är surfarnas och kit-kat surfarnas paradis. När vi åkte runt sjön i strålande väder så blåste det rejält. Efter stranden i Riva (längst uppe i norr) var det så blåsigt att vi snabbt drog oss ifrån vattnet.

Vi bodde i Desenzano vilket var ett praktiskt val. Inte minst därför att det var praktiskt med att den stora motorvägen mellan Venedig och Milano passerar nära. Det underlättade/snabbade på en del resor. Dels till och från Venedig dit vi flög. Men även in till Verona och en del andra platser. Motorvägen är en betalmotorväg och sträckan Venedig – Desenzano kostade under 10 Euro.

Orterna längs Gardasjöns strand

Generellt kan vi säga att alla orterna är trivsamma, söta och präglade av ett stillsamt, burget boende och semesterfirande. Byggnader är välhållna och vackra. Fina trädgårdar, välskött och frapperande rent. En del orter kan vi tycka är mer inriktade på ursprungligt semesterboende av framförallt italienare. Lite ”sobrare” i stilen. Andra orter verkar vara mer inriktade på den tillfällige turisten. Mer stånd, lite mer souvenirförsäljning, lite mer tingeltangel.

I söder är engelska vanligt som andra språk på menyer, skyltar etc, i norr är det tyska. Närheten märks.

Strandpromenaden i Garda

Innerhamnen i Lazise

I Lazise charmades vi av den gamla staden, skyddad av den medeltida fästningen. När vi var där pågick en medeltidsfestival med marknad, musik och uppträdanden. Trånga gränder, uteserveringar, butiker. Folkligt, festligt och riktigt trevligt.

Musik i medeltidsstil i Lazise

Bardolinos lilla inre hamn för småbåtar

Bardolino, huvudort i vindistriktet med samma namn gav ett lite öppnare och modernare intryck än flera andra orter. Kanske för att det är en stor avlång piazza som sträcker sig nerifrån strandpromenaden och in i centrum. Likaså att strandpromenaden är lång och nybyggd. I höjderna öster om Bardolino växer druvorna tätt.

Salo sett från kullarna ovanför

La Gardesana

Ringvägen runt Gardasjön är drygt 14 mil lång. Den slingrar sig efter kanten på sjön. Ibland på klippavsatser, ibland genom massor av tunnlar. Vi räknade till över 40 st som var namngivna, men guideboken nämner att det finns ca 80 st.

Bitvis är det fantastisk utsikt över sjön men ofta är utsikten förbyggd av tjusiga villor och herresäten. Eller slående ofta; av campingplatser. Att campa måste vara ett lysande sätt att få strandtomt.

Vi åkte runt sjön under en dag. Räkna med en heldag så att du hinner och stanna, äta lunch och titta på en del. Hade vi insett att det gick rätt snabbt att ta sig fram så hade vi koncentrerat oss på de orter som låg längst från där vi hade vårt ”veckoläger”. De lite mer näraliggande gick rätt fort att resa till en senare dag.

Naturligtvis hinner man inte att under en vecka att besöka alla orter. Men vi upplevde att vi hann med mycket. Både åka runt sjön, åka linbana upp på berget Monte Baldo, besöka och promenera i många av orterna, besöka Verona, resa runt i vinområden. Vara på veckomarknad och åka båt på sjön. Gardasjön med omnejd är ett behändigt område.

Limone, betagande men mycket souvenirstånd

I norra delen av sjön är det nästan alltid blåsigt. Värmen och de höga bergen skapar klimatologiska förutsättningar för blåsten. Detta gör att Torbole och sträckan söder därom är lite av ett surfparadis.

I Riva längst upp i norr var det jätteblåsigt så vi stannade bara en kort stund. Men på en stor parkeringsplats stod svenska turistbussar på rad. Det är ett populärt resmål för oss svenskar.

Surfare söder om Torbole

Bergbanan upp på Monte Baldo

Vid orten Malcesine går en lång, lång bergbana upp på Monte Baldo 1.720 m.ö.h. En bergsrygg som sträcker sig längs den östra kusten. Många grader kallare däruppe så väntar en fantastisk utsikt. Både över Gardasjön som dalgångarna österut. Skidor på vintern och vandrarkängorna sommartid.

Vi mötte ganska många som var utrustade för en dagstur i det vandringsvänliga landskapet. Vi har sett att det finns svenska resebyråer som arrangerar vandringsresor hit. Tyvärr drog molnen in fort över bergstopparna så vädret och utsikten skiftade mycket snabbt.

Toppstationen för bergbanan där vädret varierade oerhört snabbt.

Vägskyltar, GPS och Aperol

Ett sätt att upptäcka det oväntade är att komma vilse. Och det finns det goda förutsättningar för här. Åtminstånde så fort vi lämnar huvudvägarna. Skyltningen är kaosaktig. Det är mycket fler vägskyltar till hotell istället för orter. Vägnumrering är inte ens sporadisk. Vi upptäckte mycket nytt och var glada för att vi kunde plocka fram GPS när vi hade snurrat bort oss.

Längs strandpromenadernas serveringar lyser det orange i många glas. Det är Aperol spritzer som var och varannan läskar sig med. Och gott är det.
Recept:
1 del sodavatten
2 delar Aperol (en italiensk aperetif – finns på Systembolaget)
3 delar Prosecco eller annat torrt mousserande vin
Serverades med lite snacks som nötter, salta chips, oliver, skurna tomater, ….
Gott och läskande. 4,50 euro kostade det nästan överallt. Njut och betrakta folklivet!

Citronodling

En intressant sevärdhet att titta på är citron-odlingarna som kantar, framförallt, den västra branta delen av sjön. Likt stora gigantiska växthus reser sig odlingsplatserna i trappsteg längs den branta klippkusten. Höga cementpelare sträcker sig flera våningar i höjden. Inuti det luftiga växthuset odlas citrus. Varje träd omgärdas av en träställning som underlättar vid skörd. Ca 500 – 600 citroner/år/träd skördas.

Under vintern täcks taken och mellanrummet mellan pelarna med träskivor eller plast. Inomhus värms det upp/eldas det under de kallaste dagarna.

Bakgrunden till odlingarna var den livliga båttrafiken på Gardasjön, där sjömännen fick skörbjugg vilket kurerades med egna odlade citroner. Idag går det att resa runt Gardasjön, men långt tillbaka i tiden var det naturligtvis sjöfarten som dominerade transporterna. Gardasjön var under århundraden västkanten på det venetianska hertigdömet. Därav de många befästningarna på östsidan.

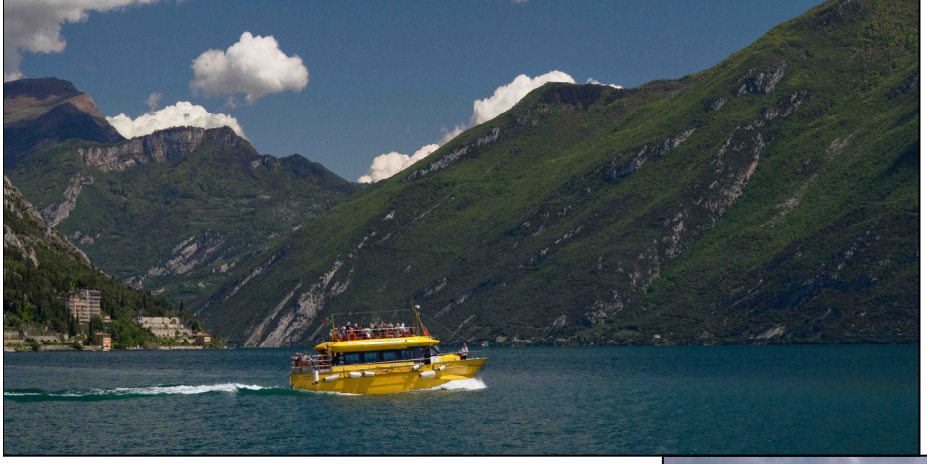

Åka båt på Gardasjön

Det går nästan löjligt många båtturer på Gardasjön. Kors och tvärs går en väl beskriven linjetrafik mellan nästan alla orter. Huvudsakligen med passagerarbåtar men det finns två bilfärjelinjer tvärsöver sjön i den nordligare delen. En del båtar går fortare än andra – kostar lite mer.

Desenzano är centralort för rederiet *Navigazione Lago di Garda*. Många båtar går härifrån, men flest linjer angör Sirmione. Orten längst ut på udden som sticker ut som ett finger från den sydliga kusten.

Billigaste sträckan kostar 2,30, längsta 11,60 euro. Den längsta är från Desenzano till Riva och tar drygt 4 timmar med den långsamma båten. Med den snabba - halva tiden. Fast då hinner man ju inte njuta av utsikten så länge!

Vinområden

Öster om orterna Bardolino och Lazise ligger vinområdet Bardolino. Känt för sina fruktiga unga röda viner. Distriktet Valpolicella ligger norr om Verona. Från floden Adige i väster till strax öster om Verona där Soavedistriktet tar vid. I Sverige känner vi gärna igen amarone, appassimento, ripasso. Alla är namn på tillverkningsmetoder på Valpolicella viner.

Det finns vinvägar uttänkta på broschyrer men som i praktiken är otroligt dåligt/obefintligt skyltade. Det gäller att leta sig fram på små eller ännu mindre vägar bland alla vinfälten.

Besöka vingårdar var lite knepigare (prova och handla) än vi hade trott. Flera av de mest kända vinhusen var bara öppna för allmänheten under lördagar. Andra vinhus förväntade sig att du skulle handla lådvis. En del fann vi där det var helt OK att bara handla några flaskor. Och vinerna fanns att köpa i vanliga affärer – ofta till samma pris som i Sverige!

Orten San Pietro och orterna runtomkring är centrat i Valpolicella. Där ligger många av de kända vin-husen. Står det *punto di vendita* på en skylt (vinprovning) är det bara att bromsa in och kolla om det är öppet.

Veckomarknaden

Varje vardag är det marknad i en eller flera orter runt Gardasjön. Vi besökte den i Desenzano på tisdagen. Runt 300 olika stånd fyllde hela strandpromenaden och angränsande gator och piazzor. Från tidig morgon fram till lunchtid. I ortens affärer var det inte många kunder under veckan – alla gick tydligen på veckomarknaden. Folkligt, festligt och fullsatt kan man lugnt säga. Massor av klädstånd med alla typer av kläder. Både innunder och utanpå. Provning i skydd av en skåpbilsdörr. Mat, ostar, korvar, grönsaker, fisk, plantor,… Rekommenderas å det livligaste.

Sirmione

En gullig och nästan bilfri stad längst ut på udden i söder. Kommer du med bil får du parkera utanför och promenera in genom stadsporten. Eller åk båt. Det går många båtlinjer hit. Sirmione är en ort dit alla vill komma. På gatorna trängs turistgrupper ledda av sina guider.

Vackert medeltida fästning med vallgrav och sinrikt hamnsystem, trånga gator och gränder med affärer, gelaterior och restauranger.

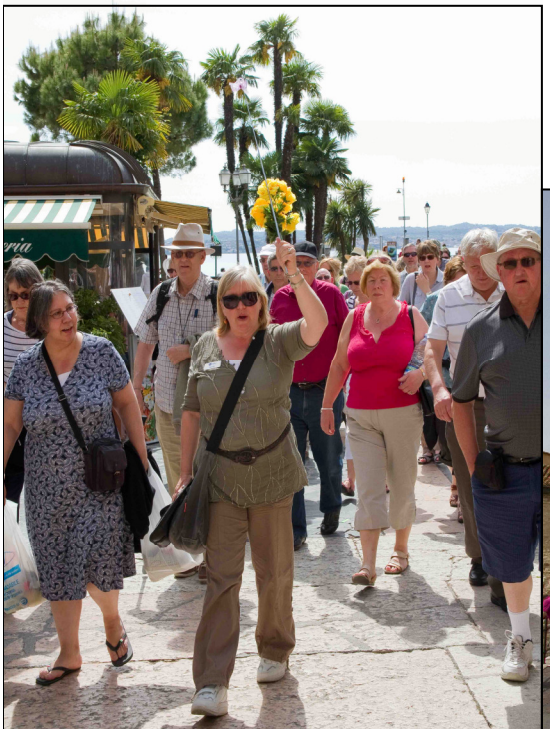

Sirmione vaktas av den medeltida fästningen.

Desenzano

Hamnen i Desenzano

Orten vi valde som basläger under vår vistelse. Kanske lite mer präglad av ett italienskt semesterliv än de tillfälliga turisternas ort. Ett ganska litet centrum nere vid hamnen, en piazza, en liten innerhamn för de små båtarna. Restauranger, vinoteka, affärer, trånga gränder och en fästning även här. Just nu renoveras den. Blir säkert ett vackert blickfång när den är klar. En vintillverkare med provning och försäljning finns om du följer strandvägen västerut. Några hundra meter efter badplatsen. Bra vitviner!

En av alla trånga gränder med en liten restaurang

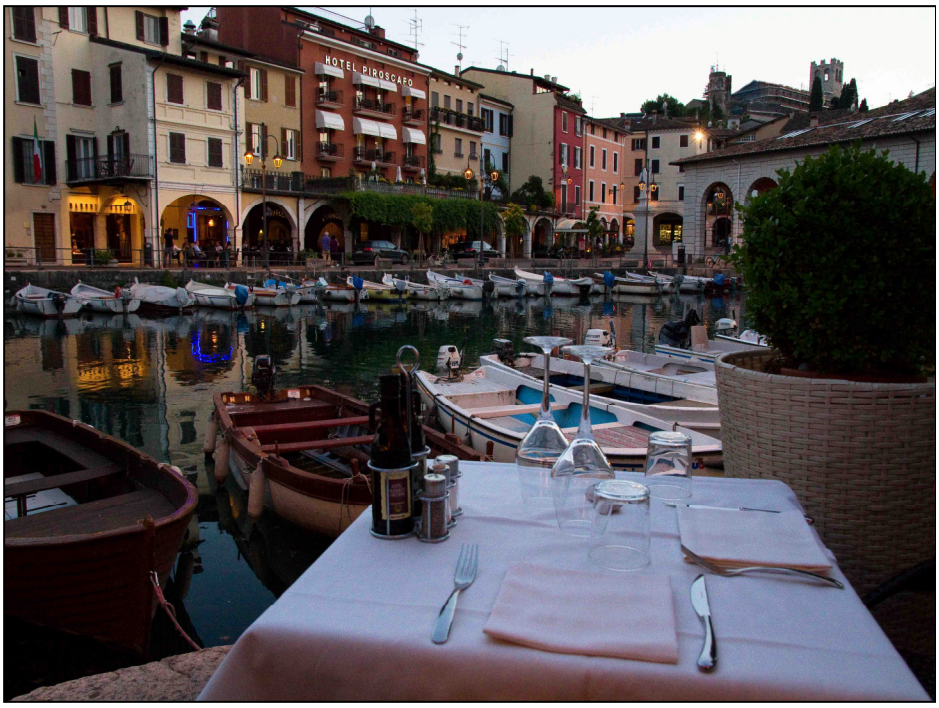

Utsikten från restaurang *al Ponte* i Desenzano där vi ofta åt.

Summering

Gardasjön är lika vacker i verkligheten som på resebroschyrerna och vinraderna står tätt. Semesterindex (enligt Forex) för Italien är 93. Dvs. nästan samma prisnivå som i Sverige. Vi tyckte överlag att maten och framförallt drycken var billigare än i Sverige. Boendet och drivmedel något dyrare. Mellan orterna Lazise och Peshiera finns tre olika ”lekland” med olika teman. Kanske de enda tillrättalagda nöjena för yngre. Gardasjön med omnejd är ett semestermål i första hand för vuxna.

Eftersom området inte är så stort så hinner man med det på 5-7 dagar utan att stressa. Naturligtvis beroende på intresse. Första klass reseguider – Venedig & Veneto – funkar utmärkt. Visserligen handlar den mest om Venedig, bara en mindre del om Gardasjön och Verona. Det finns guider på olika språk att köpa i bok-handlare och turistshoppar. Vi fann ingen på svenska. Turistbyråer finns det gott om. Tyvärr har de mest info om sin egen ort. Kan vara värt att kolla med Italienska resebyrån i Stockholm.

©Bild och text
Lasse & Ulla